http://rcin.org.pl

http://rcin.org.pl

http://rcin.org.pl

A.VIII.1.423-425
http://rcin.org.pl

KAZANIE

NA OBŁOCZYNY

IMć PANNY

KATARZYNY - HELENY

MODZELEWSKIEY

ZOSTAIĄCEY WIZYTKĄ

MIANE.

Przez IMć X. AUGUSTYNA LIPINSKIEGO Kanonika Katedralnego Płockiego.

W WARSZAWIE
w Drukarni XX. Miſſyonarzow.

Roku Pańſkiego 1783.

Ze zbiorów
http://rcin.org.pl

Kazanie Na obłoczyny IMć Panny Katarzyny Modzelewſkiey miane przez IMć X. AUGUSTTNA LIPINSKIEGO Kanonika Katedralnego Płockiego przeczytałem. Ktore iako Oſobie poświęcaiącey ſię ſzczegulniey na ſłużbę Bogu, gdy go ſłuchała było niewątpliwie uweſelnieniem i utwierdzeniem w chwalebnym przedſięwzięciu, przez odkrycie korzyści ſpływaiących na Duſzę z powodu Religii oddaluiącą ſię od świata; będzie także zapewne wyſzedłſzy z druku przeſtrogą i zbudowaniem dla tych co z obowiązku ſtanu wpośrzod świata życie prowadzą. Dan: w Warſz. dnia 30 *Kwietnia* 1783.

S. Woliński K. Z. Miſſ.
K. Cenſor
mpp.

IMPRIMATUR.

Gaspar Cieciszowki Epiſcopus Coadjutor Kijovienſis & Czerniechovienſis Vicarius in Spiritualibus Officialis per Ducatum Maſoviæ Generalis.

mpp.

XVIII. 1.423
adl.
http://rcin.org.pl

Do

Jaśnie Oswieconego Xiążęcia Imći

MICHAŁA JERZEGO PONIATOWSKEGO

Biskupa Płockiego, Xiążęcia Pułtuskiego, Koadjutora Krakowskiego, Xiążęcia Siewierskiego.

Jaśnie Oświecony Mći Xiąże Dobrodzieju,

Kazanie to, które przed kilką dniami miałem ſzczęście mieć przed J. O. Waſzą Xiążęcą Mćią,

http://rcin.org.pl

a które dziś mam honor złożyć w Ręku Iego Panskich, w myśli moiéy, niemiało nigdy wyiść na widok publiczny. I gdy, odłożywszy na stronę wszelkie względy, podać ie do druku wziąłem przed się rezolucyą: nie była mi do niéy przewodniczką żądza, abym szukał zalecenia z téy pracy moiéy, która iest błaha: była chęć, abym pamięć dopełnionéy przez W.X.Mć *w tym Akcie Pasterskiey funkcyi, abym wdzięczność zapisaną na sercach, Osoby, i całego Zgromadzenia, któremu*

W.

http://rcin.org.pl

W. X. Mć *ten honor uczyniłeś, abym moie nakoniec partykularne obowiązki, które winien ieſtem* W. X Mći Dobrodziejowi, *ile być może, uwiekuiścił.*

Wielki tego Zgromadzenia Fundator, Biskup i Xiąże Genewenskie S. Franciſzek Salezy, którego Waſza Xiążęca Mć *w Paſterskim urzędzie gorliwość z słodkością łącząc naśladować pragnieſz; którego wſzyſtkie rozrządzenia i uſtawy w tamtey, duchem Iego dotąd rządząney Dyecezyi, przezemnie ſa-*

http://rcin.org.pl

ſamego na mieyſcu uważane, zebrane, i ſobie przesłane mieć chciałeś; podług którego wzoru własną Dyecezyą z powſzechnym uwielbieniem urządzoną mieć uſiłuieſz: ten ſam wielki Swięty tym obfitſze dla Waſzey Xiążęcéy Mći *błogosławienſtwa u Tronu Naywyżſzego uprosić raczy, im nową* Waſza Xiążęca Mć, *przez danie z Paſterskim ſwoim błogosławienſtwem Zakonnego* Velum *pod Iego Regułę ciſnącey ſię ſwoiey Owieczce, zasługę ſobie ziednałeś.*

Mnie

http://rcin.org.pl

Mnie nie zoſtaie, tylko do gorących modlitw wiecznie Imieniowi i Oſobie J. O. Waſzey Xiążęcey Mći *wdzięcznych Corek Iego: do naygorliwſzych życzeń wſzyſtkich obowiązanych ſług* W. X. Mći, *łącząc moie weſtchnienia, proſić tegoż Naywyżſzego Pana, aby* Waſzą Xiążęcą Mć Dobrodzieja i Paſterza Nayłaſkawſzego (*coż albowiem więcey Mu życzyć możemy?*) *ſzczęśliwie Nam weſpoł z* NAYIASNIEYSZYM

PA-

http://rcin.org.pl

PANEM NASZYM, *i całą Iego Familią, w naydłuższe lata, konſerwować raczył.*

Jeſtem z naygłębſzym reſpektem

J. O. Waſzey Xiążęcéy
Mći Dobrodzieja.

Wierny i nayobowiązańſzy ſługa
X. Auguſtyn Lipiński,

http://rcin.org.pl

Quam dilecta tabernacula tua Domine Virtutum: concupiſcit & deficit anima mea in atria Domini!

Iak miłe ſą przybytki twoie Panie zaſtępów: żąda i uſtaie duſza moia do przyſionków Pańſkich. Są ſłowa Dawida, wyięte z Pſalmu 83.

Otoż, Słuchacze! na czym ſię kończyły wſzyſtkie żądze Swiętego Króla, którego Bóg ozdobił chwałą, pomyślnością i bogactwy. Ani to świetność Tronu, na którym go Ręka Boſka poſadziła, ani liczba odnieſionych zwycięſtw, ani wſpaniałość iego królowania, nie napełniły go nigdy żywą i prawdziwą radością: Skrzynia przymierza, przybytek Boga żyiącego, pociecha, którą miał uczęſzczać do tego mieyſca świętego, wylewać przed Panem ſerce i duſzę ſwoię, śpiewać w iego obecności pienia dziękczynie-

)1(nia

http://rcin.org.pl

nia i chwały, rozpamiętywać w pośrzod Synów Aarona wielkość dobrodzieyſtw, któremi Bóg ſwóy niegdyś lud zaſzczycił, rozmyślać prawo Iego Swięte i obietnice uczynione ich Oycóm, to była iego naymilſza zabawa, ta roſkoſz iedyna, do tego on wzdychał bezprzeſtannie: *Quam dilecta tabernacula tua Domine Virtum: concupiſcit & deficit anima mea in atria Domini!*

I toż ſamo ieſt, Naymilſza Sioſtro dziś do Zakonnéy Sukienki zabieraiąca ſię! święte ułożenie, które łaſka wznieciła w ſercu twoim. Nie ieſt to ani ſzlachetność imienia, w którym Opatrzność dała ci ſię urodzić, ani zaſzczyty Familii, z któremi ieſteś połączona, ani dobra fortuny, których mogłaś ſię ſpodziewać, ani to wſzyſtko cokolwiek świat zdaie ſię obiecować naypodchlebnieyſzego, co mogło pociągnąć i zwabić do ſiebie ſerce twoie: Dom Boſki, święte pociechy życia poślubionego Chryſtuſowi, upragnienie wéyścia w to święte Zgromadzenie, zdały ci ſię godnieyſze zamiłowania twoiego nad wſzelką chwałę świata, i prożność iego obietnic: *quam dilecta tabernacula tua Domine virtutum!*

Tegoś pragnęła dla ſiebie ſzczęścia przez nie mały czaſu przeciąg; tegoś życzyła publicznie,

http://rcin.org.pl

cznie, do tegoś wzdychała w taiemności... " Szczęśliwi, o móy Boże! (mowiłaś tyſiąc ra- " zy w ſercu z Prorokiem) ſzczęśliwi ci, któ- " rzy mieſzkaią w domu Twoim, i którzy be- " ſpieczni od niebeſpieczeńſtw i zwiedzenia " świata nie ſą dzień i noc zabawni, tylko " śpiéwaniém Twoich pochwał, i wielbieniem " Twego miłoſierdzia: *Beati qui habitant in* " *domo tua Domine.* Pſ. 83. ℣. 6.

" I kiedyż przyidzie ten czas, że też i ia " zrzucę do oſtatka z ſiebie iarzmo wſzyſtkich " nadziei ludzkich? kiedyż będę mogła wy- " konać przedſiewzięcie moie, i mieſzkać w " domu Pańſkim po wſzyſtkie dni życia mo- " iego: *concupiſcit & deficit anima mea in atria* " *Domini!*

Wyſłuchał Bóg żądze twoie, przyſzła Oblubienico Chryſtuſowa! (mogę iuż albowiem tego tytułu użyć, który Ci policzoney w to święte zgromadzenie ſłużyć będzie) ieſteś iuż bliſka tego ſzczęścia tak pożądanego: ſtanęłaś na celu pragnienia i żądań twoich. Nie zoſtaie mi więc nic, iak tylko dla powiękſzenia pociechy i radości twoiey, pokazać ci ſzacunek tak wielkiego dobrodzieyſtwa, którego Bóg dnia dzieyſzego czyni cię uczeſtniczką, odłączaiąc cię od świata dla ſiebie ſamego. Nie mo-

http://rcin.org.pl

gę mieć materyi ſpoſobnieyſzey do wzbudzenia wdzięczności w twoim ſercu, do ugruntowania cię w świątobliwości twoiego przedſięwzięcia, do zbudowania przytomnych tey uroczyſtości, a z tąd pomnożenia chwały Boſkiey: I o tym iuż mówić zaczynam, za Twoim J. O. Mći Xiąże Paſterzu móy * błogoſławieńſtwem.

Wielka to była bez wątpienia pociecha dla Izraelitów, kiedy przeprowadzeni ſuchą gą przez morze czerwone, obracaiąc oczy na owe przepaści wodniſte, z których Ręka Boſka ich wybawiła, patrzali z mieyſca beſpiecznego na Egipcyanów paſuiących ſię z bałwanami morſkiemi, i kończących wſzyſtkie ſwoie wyſilenia nieſzczęśliwym zatonięciem. Na ow czas, nie mogąc utrzymać w ſobie ſerdeczney radości, i wdzięczności ſwoiey: ktoż ieſt do Ciebie podobny Panie? (zawołali) iak ieſteś ſtraſzliwym w twoiey zemście nad nieprzyiaciołami naſzemi, a iak cuda mocy i miłoſierdzia Twoiego nad nami, ſą godne naſzego uwielbienia, i naſzych dzięk! *Quis ſimilis tui in fortibus Domine? quis ſimilis tui, magnificus in ſanctitate, terribilis, atque laudabilis, faciens mirabilia?* (Exod. 15. ŷ. 11.) Po-

* *J. O. Xiąże IMć Biſkup Płocki Koadjutor Krakowſki.*

http://rcin.org.pl

Podobnyż ieſt, Sioſtro Naymilſza, cel twego widoku dziſieyſzego. Wyrwana od burzy i nawałności świata, zanieſiona do portu zbawienia, dla poznania ſzacunku dobrodzieyſtwa Boſkiego w twoim powołaniu, nie maſz iak tylko obeyrzeć ſię nazad, ſpóyrzeć ieden moment na świat, z którego wychodziſz, na to morze burzliwe, na tę przepaść niezgruntowaną, która pożera wſzyſtkich prawie potomków Adama, i uważyć iakie ſą nawałności i niebeſpieczeńſtwa, z których Cię miłoſierna Ręka Boſka wydzwiga. Bez wątpienia młody wiek przepędzony w ściſley ſercа i zmyſłów ſtraży, nie dał ci widzieć całey rozciągłości zgorſzenia świata zepſutego. Lecz pozwol, wprzod aniżeli, biorąc zakonne *velum*, rozpoſtrzeſz wieczną zaſłonę między nim a ſobą, pozwol, mówię, abym ci zupełnie dał poznać świat w tym ſamym kazaniu, w którym powinienbym, ile ſię zdaie, zagrzewać cię abyś go zapomniała. Ach! nic ia tu nieutracę, chociaż ci iego widok przybliżę: gdy go ukażę tak, iak ieſt w ſobie, uznaſz ſama, iż nie ieſt tak godzien kochania aby go można żałować. Coż to ieſt albowiem ten świat nędzny, z którego miłoſierdzie Boſkie wyłącza Cię na zawſze? Ten świat, ieſt to kraina ciemności, uważaiąc iego

http://rcin.org.pl

błędy: ieſt to droga pełna ſkał i przepaści, uważaiąc iego niebeſpieczeńſtwa: ieſt to mieyſce udręczenia i ſmutków, uważaiąc iego nieſpokoyności. W tych trzech ſłowach iuż maſz iego doſtateczne opiſanie: wezmiymyż ie na uwagę.

Część Pierwſza.

A nayprzód świat nazwałem krainą ciemności, bo światłość Ewangelii naywięcey na nim znayduie, albo ślepych, którzy iey niepoznaią; albo nieprzyiacioł, ktorzy ią przytłumić uſiłuią. A nie mówię ia tu nawet o tych *duchach mocnych*, które nie mogąc znoſić ciężaru ſwoich wyſtępków, zrzucaią go z ſiebie razem z wiarą, i ſzukaią w niedowiarſtwie tego pokoiu okropnego, którego nie mogły znaleść w ſamym wyſtępku: nie mówię i o tych ludziach wątpiących o Religii, którzyby radzi, dla dogodzenia śmieléy ſwoim namiętnościóm, aby wiara była wymyſłem ludzkim, lecz nie mogą ieſzcze w tym ſię przekonać; którzy wątpią o rzetelności iéy obietnic, lecz boią ſię ieſzcze wnętrznie poſtrachu iey gróźb; którzy ſię ważą, iż tak rzekę, między paſſyami i wątpliwościami ſwoiemi, i zdaią ſię życzyć ſobie, iako niegdyś Auguſtyn w ſwoim paſowaniu

http://rcin.org.pl

niu ſię, albo mieć wiarę żywſzą dla ſkończenia ſwego obłąkania, albo iey cale nie mieć dla wylania ſię na wſzelkie bezprawia bez zgryzoty i ſzkrupułu. Pomiiam te wſzyſtkie rodzaie ślepoty tak zagęſzczone wieku naſzego, i uſiłuiące podkopać fundamenta wiary i Religii, i mówię tylko o błędach ſprzeciwiaiących ſię iey maxymom.

Ambony Chrześciańſkie ogłaſzaią wam codziennie, Sluchacze, te maxymy święte; od pierwſzych wieków Chrześciaństwa aż po dziś dzień, kościoł święty naucza ich z równą mocą, z równą pilnością, z równym oświeceniem; z tym wſzyſtkim żadney nie maſz któreyby świat ſobie nie przyſładzał, albo nieodmieniał, albo nie czynił ſię iey niewiedzącym.

Pokuta, bez którey Chryſtus Pan nie każe ſpodziewać ſię zbawienia, tę świat odſyła do klaſztorów i puſtyni: Modlitwa, która ieſt iedyną ucieczką i pociechą w naſzych nędzach i dolegliwościach, tę mieni być zabawą duſz prożniackich i nieużytecznych: Utrapienia które Swięci poczytali za łaſkę, świat ſię ich lęka iako nieſzczęśliwości, a przeciwnie, powodzenie którego tamci lękali ſię iako nieſzczęśliwości, ten go ſobie życzy iako łaſki: Ambicya niezawściągniona, tak przeciwna duchowi Re-

http://rcin.org.pl

ligii, u ludzi światowych ieſt to ſentyment wielkości duſzy: Nienawiść która burzy reliligią w ſercu i niſzczy całą Ewangelią, tę maią za ſprawiedliwy reſſentyment, od którego honor i ranga ich nie pozwala im odſtąpić: Zycie nazbyt okazałe i utratne tak częſto w Xięgach Boſkich przeklęte, nie ieſt, tylko użyciem przyzwoitym dobr, i prawem które na nich urodzenie i ſtan ich wkłada: Uciechy nayniebeſpiecznieyſze, te nazywaią potrzebną rozrywką; paſſye naywſtydliwſze, ſłabością nieuchronną; obmowy nayokrutnieyſze prawdą publiczną i niewinną: co mowię? Cnota ſama i prawdziwa pobożność ſtraciła na świecie ſwe imię: nie ieſt to u nich dar Boſki i rzecz iedna ſzczegulnie potrzebna; ieſt to, podług nich, iakieś dziwactwo, i podłość ducha. O Boże! też to ſą mówy ludu oświeconego światłem Ewangelii, czyli też zdania dzikich i niewiernych narodów, którymeś Ty nie raczył odkryć prawd wiecznych, i nauki zbawienia?

Ach, iak miłoſierdzie Pańſkie nad tobą, przyſzła Oblubienico Chryſtuſowa, ieſt godne wdzięczności nieſkończoney! Patrz, iako mówił niegdyś Prorok do Syonu (a ia toż ſamo mówić ci tu mogę ieſzcze przyzwoiciey) patrz, iako tym czaſem gdy grube ciemności okrywa-

ią

http://rcin.org.pl

ią prawie całą ziemię, gdy ciemna noc rozpoſtarta ieſt nad tylą ludu, gdy świat ślepotą uderzony, nie umie rozeznać nayoczywiſtſzych i naypoſpolitſzych prawd zbawienia, *ecce tenebræ operient terram, & caligo populos*: (Iſaiæ 60. ℣. 2.)

Patrz, mówię, iako Bóg wprowadził cię na to mieyſce, gdzie wſzyſtko, na co tylko oczy obrociſz: te mury święte, te Bogu poświęcone Ołtarze, te wierne wſpoł-Oblubienice Chryſtuſowe, wſzyſtko to ukaże ci doſkonałość twoich obowiązków; gdzie Reguła Zakonna, niby Obłok iaſny, poprzedzać cię będzie dla pokazania ci dróg, któremi chodzić powinnaś; gdzie światło Niebieſkie z codziennego rozmyślania weydzie nad tobą, i odkryie ci taiemnice zakryte przed Mędrcami świata: *ſuper te autem orietur Dominus, & gloria ejus in te videbitur*. (Ibid.)

Nic tedy nie może być moim zdaniem pocieſznieyſzego dla duſzy, którą miłoſierdzie Boſkie odłącza od świata, iako to pierwſze rzucenie oka, które iey daie poznać iego błędy i fałſzywe maxymy. Lecz choćby też kto mogł ſobie podchlebiać, że, na świecie zoſtaiąc, umie trzymać ſię drogi prawdy, w pośrzod innych drog fałſzywych i błędnych, które ią mylą, iak-

http://rcin.org.pl

iakże może obiecować ſobie powtore, że na nim zachowa niewinność, w pośrzod zepſucia i niebeſpeczeńſtw niezliczonych?

Część druga.

Agdy mówię o niebeſpieczeńſtwach świata, czyż mogę Ci, Sioſtro Naymilſza, dokładnie ie wſzyſtkie wyliczyć? Ach! wſzyſtko na nim ieſt niebeſpieczeńſtwem: Niebeſpieczeńſtwo w zacności urodzenia, bo ta rości ſobie iakieś prawo do tego, co Ewangelia potępia: niebeſpieczeńſtwo w używaniu wielkich dobr, bo tu należy ſobie bronić, albo rozrutności do któréy prowadzi prożność, albo nieużytości którą wzbudza łakomſtwo: niebeſpieczeńſtwo w konwerſacyach, bo w tych zawſze radzi ieſteśmy podobać ſię, a nie podobamy ſię tylko przez paſſye ktore zapalamy albo w cudzym, albo w właſnym ſercu: Niebeſpieczeńſtwo w przyiaźniach, trucizna wkrada ſię do ſerca przez podobieńſtwo humorów, i ſłodycz obcowania; nie można ſię obeyść bez rozrywki, a świat tych naywięcey doſtarcza które ſą fatalne dla niewinności: niebeſpieczeńſtwo w przykładach publicznych, wyſtępek zazwyczay traci ſwoię okropność przez powagę tych, którzy nam go pokazuią; a my rozumiemy ſię być beſpiecz-

http://rcin.org.pl

cznemi znayduiąc w ułomności inszych wymowkę naszych ułomności: niebespieczeństwo w ubieganiu się do honorów, chce się każdemu bydź wyniesionym, a trudno kochać tych którzy mu są na przeszkodzie, i których nadeń przekładaią; gdzie interesa są rozdzielone, tam w krotce nastąpi i serc rozdzielenie: Niebespieczeństwo w związkach małżeńskich, bo długość związku oziębia prawie zawsze gorącość kochania, a przytym rzadko się trafi aby iednomyślność humorów umacniała ten węzeł, który cudza wola, lub cel interessów, prawie zawsze zwięzuie: niebespieczeństwo w stanie wolności, bo oddalenie się od poświęconego związku w ludziach światowych nie iest częstokroć tylko zamiłowaniem powszechnieyszey niewoli: niebespieczeństwo w samey pobożności, bo ludzie na świecie biorą reputacyą cnoty za samę cnotę, i gdy nie maią tych występków, które świat gani, rozumieią iż maią wszystkie cnoty, których Ewangelia wyciąga; a ieżeli i te maią, pochwały publiczne, które pobożność za sobą ciągnie, psuią iey źrzodło, bo gdy w cnocie zaczniemy naprzod Boga szukać, trafia się często iż w niey potym szukamy samych siebie.

Otoż świat, i iego nawałności! Ieżeli kto uni-

http://rcin.org.pl

uniknie iednego niebeſpieczeńſtwa, wpada w krotce na drugie: ieżeli zły przykład znaydzie go niewzruſzonym, przyiaźń go zwiedzie i do grzechu wprowadzi; ieżeli zyſk i własny interes nic go nie łudzą, chwała i reputacya do złego go wciągną: ieżeli broni ſobie wielkich wyſtępków, paſſye ſłodſze i niebeſpiecznieyſze znaydą go bezbronnego: ieżeli własna inklinacya czyni go dalekim od rozpuſty, chęć przypodobania ſię tey, lub owey oſobie nakłoni go do niey: ieżeli ieſt wolnym od ambicyi dla ſiebie ſamego, ta ſię w nim ożywia dla iego potomſtwa: ieżeli ieſt tak wierny, iż nie ſzuka żadney okazyi wykroczenia, nie może ſię ręczyć za temi, które go ſzukaią!

Ale coż wy na to powiecie Chrześcianie, którzy mię tu ſłuchacie? Ieżeli takie ſą niebeſpieczeńſtwa świata, więc prożno mi na nim żyiąc ſpodziewać ſię mamy zbawienia; toćby lepiey wſzyſtko porzucić i zamknąć ſię wſzyſtkim na oſobności. Stoycie, Chrześcianie moi! nie ten ieſt wyrok Opatrzności o was; nie tego Bóg chce po was, abyście wzdychali do ſtanu, który wam nie ſłuży, ale żebyście ſzukali ſpoſobów poświęcenia waſzego, w ſamych niebeſpieczeńſtwach przywiązanych do ſtanu w którym ieſteście: *unumquemque ſicut vocavit Deus*

http://rcin.org.pl

ns ita ambulet: przeſtroga ieſt Apoſtoła Pawła! (1, ad Cor. 7. ỳ. 17.)

Co do ciebie przyſzła Oblubienico Chryſtuſowa, rozumiém iż z tego com iuż powiedział, los duſz światowych nie zdaie ci ſię być godzien zazdrości: coż będzie, gdy do opiſania iego błędów i niebeſpieczeńſtw, przyłączę ieſzcze opiſanie iego kłopotów, iego nieſpokoyności, i iego ſmutków pożeraiących? a to, iuż ieſt trzecia uwaga; i trzecia Część Kazania.

Część Trzecia.

Rozumiałby kto z pierwſzego weyźrzenia, że weſele i uciechy ſą działem tego świata odrzuconego, i że nie maiąc z ſwoiey ſtrony ſzczęścia niewinności i cnoty, ma przynaymniey ſłodycz, i roſkoſz wyſtępku. Ale bardzo daleko od tego! Ach, gdybyć człowiek mogł być ſzczęśliwym zapominaiąc o Bogu, i nie broniąc niczego wyuzdanym ſwoim paſſyom, byłoby to i tak bez wątpienia ſzaleńſtwo godne opłakania kupować momentem roſkoſzy kary i męki wieczne, ale przynaymniéy grzeſznik nie traciłby wſzyſtkiego, miałby coś w zyſku, cieſzyłby ſię przynaymniéy tym momentem znikomym: lecz ten ſam przytomny moment ieſt mu odmowiony!

Nay-

http://rcin.org.pl

Nayłaſkawſzy i nayſprawiedliwſzy Stworca Natury, który nas uczynił dla ſiebie ſamego, nie chce abyśmy na ieden moment mogli być ſzczęśliwi bez niego, i używa własnych naſzych paſſyi do ukarania tychże ſamych paſſyi. Wſzyſtkie ſtworzenia których my chcemy użyć do naſzych roſkoſzy, On ie czyni potaiemnie inſtrumentami naſzego udręczenia! wſzyſtkie naſze żądze naypodchlebnieyſze które my ſobie formuiemy dla ułagodzenia ſerca naſzego, ſtaią ſię iego tyranami i morderſtwem! wſzyſtkie proiekta nayokazalſze, które nam płodzi imaginacya dla przyſłodzenia i uſpienia naſzych przykrości, oneż ocucaią i powiękſzaią! wſzyſtkie uciechy nayżywſze, któreby powinny, zdaie ſię, ukontentować naſze ſerce, nie nioſą weń z ſobą tylko naſycenie, i pomnażaią w nim nieſmak i nieſpokoyność! Daremnie my ſobie zakładamy ſzczęście w wyſtępku, ſkutek wkrótce nas zbiia z tey nadziei, nie zoſtawuiąc nam nic z ułożoney ſzczęśliwości, tylko żal żeśmy ią ſobie prożno obiecowali: *ecce univerſa vanitas & afflictio ſpiritûs!* z własnego doświadczenia wyznał to Mędrzec, (Eccl. 1. ỳ. 14.)

Nie, Sioſtro Naymilſza! Chryſtus Pan nie zoſtawił światu pokoiu, ale go zoſtawił ſwoim tylko Uczniom: *pacem relinquo vobis, pacem me-*

http://rcin.org.pl

meam do vobis (Joan. 14. ỳ. 27.) A tak gdy porzucaſz dnia dziſieyſzego świat, nic nad to miłego w tym nie traciſz, i co dodaie ſzacunku, i zaſługi twoiey ofierze, ieſt to raczey ukontentowanie święte z którym przyimuieſz ſłużbę Chryſtuſową, aniżeli płonne roſkoſzy, których ſię wyrzekaſz!

Ach, gdybyś mogła poznać grunt i wnętrzność tego świata nędznego, gdybyś mogła doyrzeć wſzyſtkich iego kłopotów i nieſpokoyności, gdybyś mogła przeniknąć za te pozorne powierzchności, które prezentuią oczom iakąś radość, iakieś roſkoſzy, iakąś pompę i wſpaniałość w świecie; iakbyś go znalazła różnym od tego, czym ſię być prezentuie! Nie widziałabyś w nim tylko naywięcey nieſzczęśliwych: tu Oyciec porożniony z Synem: Małżonek zkłocony z Małżonką: Brat ſtawi zaſadzki na ſwego Brata: przyiaciel nie dowierza przyiacielowi: Familie kryią przed oczyma ludzi ſwoie nienawiści, niezgody, i zwaśnienia! Tu przyieźni nayściśleyſze rwą ſię dla podeyrzenia, lub intereſu: przywiązania naymocnieyſze, odmienione zoſtaią przez nieſtateczność: kochania nayżywſze kończą ſię otwartą nienawiścią, lub wiarołomſtwem! Tu nayświętſze, bo poślubione związki, ſtaią ſię częſtokroć męką oboyga dla nie-

http://rcin.org.pl

niefiedności, i niezuoſzenia ſię: fortuny nayokazalſze tracą ſwoię przyiemność dla podległości których wyciągaią: honory naywyżſze nie zoſtawuią w ſercu tylko żal, że iuż wyżey poſtąpić nie można! Każdy na tym świecie ſkarży ſię na ſwoy los. Naywyżſi nawet nie ſą na nim nayſzczęśliwſzemi. Wſtępuią oni, mówi Prorok, przez honor i fortunę ſwoią wyżey nad obłoki: traciemy ich z oczu, tak ſą wyſoko wyniefieni: i zdaią ſię być coś nad ludzi, przez cześć która ſię im wyrządza, przez wſpaniałość która ich otacza, przez łaſki które rozdaią, przez podchlebſtwa, które zawſze za pomyślnością i potęgą idą: *aſcendunt uſque ad cœlos* (Pſ. 106. ỳ. 26.) A przez taiemnego robaka gryzącego ich ſumnienie zepſute, a przez ſytość ſamych uciech, a przez uprzykrzenie w uſtawiczney ſubiekcyi, a przez dziwactwo własnych żądz, a przez gorycz obcych zazdrości, a przez podłość którey używać muſzą w przypodobaniu ſię wyżſzym od ſiebie, a przez nieſmaki których w ſercu doznaią, ſą niżey nad lud poſpolity, i nieſzczęśliwſzemi nadeń: *& deſcendunt uſque ad abyſſos: anima eorum in malis taheſcebat!* (Ibid.)

Patrzże teraz, Naymiſza Sioſtro; otoż świat ze wſzyſtkiemi iego błędami, iego niebeſpieczeńſtwami, i iego nieſpokoynościami. Ieſt

to

http://rcin.org.pl

to ziemia którey chwałą owoce i piękność, która się zdaie być płynąca mlekiem i miodem, lecz w rzeczy samey iest to ziemia, która iako widzieliśmy pożera swoich mieszkańców: *terra, quam lustravimus, devorat habitatores suos* (Num. 13. ℣. 3.) Patrz ieszcze raz, oto masz świat! Ja ci go nie pokazuię zdaleka, iako kuśiciel pokazał go Chrystusowi Panu z góry (Math. 4. ℣. 8.) z daleka on oszukuie, bo nie prezentuie oczom tylko chwałę, roskoszy, i pompę; lecz ia ci go zbliżam, i stawię przed oczy: patrzże, ieśli iest godzien być żałowanym? ieśli w tym momencie, gdy go porzucasz, masz wylewać łzy radości, lub smutku? ieśli to dzieło twoie, które świat nazywa wielkie, ta ofiara, którą on mieni być heroiczną, nie są w istocie rzeczy, rozumną zamianą pokoiu za zamieszanie, radości za kłopoty, wolności za niewolą, słodkiego, i świętego towarzystwa, za nudność i obłudę towarzystw światowych?

Ach, iakże więc szczęśliwą w tym punkcie, i potrzykroć szczęśliwą mam cię nazwać, Siostro Naymilsza! że obierasz niewinność, bespieczeństwo, i spokoyność życia zakonnego, za błędy, niebespieczeństwa, i niespokoyność świata tego! Szczęśliwszą ieszcze, z tąd, iż wprzod niżeś go użyć mogła wieczny z nim

nisz!

http://rcin.org.pl

rozbrat czyniſz! Nayſzczęśliwſzą, z tąd, iż umieſz pożytkować z tego krotkiego czaſu życia doczeſnego, dla ubeſpieczenia ſobie błoſławioney wieczności!

A nam, których ta Swięta Ceremonia zgromadziła na to mieyſce, coż zoſtaie? ieżeli nie powtorzyć też ſame życzenia Tobie, które kapłani, i Obywatele Betulii czynili Judycie, gdy ſtanęła w gotowości do wypełnienia dzieła, które ſam Bóg iey natchnął.

Niech, Bóg Oyców naſzych, który cię od dziecińſtwa twego w ſwoiey miał opiece, wyleie obfite na ciebie pomocy łaſki ſwoiey: niech pobłogoſławi czyſtości twoich intencyi; niechay umacnia wſzechmocną ſwoią potęgą świątobliwość twego przedſięwięcia: *Deus Patrum noſtrorum det tibi gratiam, & omne conſilium tui cordis ſuâ virtute corroboret* (Judith. c. 10. ℣. 8.)

Niech święta Jeruzalem, to ieſt, ten Dom błogoſławiony, który ci dziś otwiera bramy ſwoie, z przybrania cię do ſwego świętego towarzyſtwa ten odnoſi pożytek, aby ſię zawſze mogł ſzczycić tobą, i weſelić z przykładu cnot twoich: *ut glorietur ſuper te Jeruſalem.* (Ibid.)

Niech

http://rcin.org.pl

Niech Imie twoie idzie w liczbę tych Swiętych Panien, których, żyiących na tym mieyſcu, imiona iuż zapiſane w Niebie, zoſtaną dla zbudowania potomności w dzieiach Swiętego Zgromadzenia: *& ſit nomen tuum in numero Sanctorum & juſtorum.* (Ibid.)

Mówże iuż, przyſzła Oblubienico Chryſtuſowa! w tym punkcie gdy maſz rzucić pod nogi twoie świat, zwalić tego drugiego Holoferneſa, mów iako tamta Bohatyrka Izraelſka w momencie, gdy miała ſwoiemu nieprzyiacielowi śmiertelny raz zadać: " Uderz, Panie! " właſnym iego mieczem ten pyſzny świat, " aby nieożył nigdy w ſercu moim, które ci " całe na wieki poświęcam: *Fac, Domine, ut gladio proprio ejus ſuperbia amputetur.* (Judith. c. 9. ℣. 12.)

" Day mi tę wiarę żywą, i wſpaniałą, tę " nieczułość Chrześciańſką, to podnieſienie ſer- " ca i pobożności, których potrzebuię do od- " rzucenia go, i wzgardzenia nim ſtatecznie: *Da mihi in animo conſtantiam, ut contemnam illum, & virtutem, ut evertam illum!* (Ibid. ℣. 14.)

" Jaka chwała dla Ciebie, Panie! iak wie- " czna pamiątka mocy Twoiego ramienia! " iaki wſtyd i hańba dla duſz światowych, " gdy poſtrzegą iż Ty używaſz ſłabości płci " mo-

http://rcin.org.pl

" moiey do rzucenia pod nogi i podeptania ie-
" go chwały i roſkoſzy, od czego oni trudno-
" ścią, i niepodobieńſtwem wymawiaią ſię:
Erit enim hoc memoriale nominis tui, cum manus fœminæ dejecerit eum! (Ibid. ℣. 15.)

Przyimiyże, Wielki Boże! całopalenie tey niewinney ofiary, dziś w Ręku ſwego Paſterza Tobie poświęcaiącéy ſię, iakoś przyiął niegdyś przyiemną ofiarę Abla, a niechay (więcey niż mowa moia) ten żywy przykład wiary i Religii, nauczy tych, co mię ſłuchaią, iż wiele ten zyſkuie, kto wſzyſtkiego ſię zrzeka, kto wſzyſtko porzuca tu na ziemi, dla upewnienia ſobie ſzczęścia wiekuiſtego w Niebie! Amen.

http://rcin.org.pl

423

http://rcin.org.pl

http://rcin.org.pl

http://rcin.org.pl

F
XVIII. 1. 423
- 425

http://rcin.org.pl